

ضرورت رعایت ادب حضور در محضر معصوم(ع) / آثار زیارت با معرفت

آیت الله مظاهری، از مراجع تقلید، در آستانه نوروز و سفرهای نوروزی ضمن توصیه های اخلاقی به زائران حرم رضوی به تبیین آثار زیارت با معرفت و آداب حضور در محضر معصومین(ع) پرداخته است.

آیت الله مظاهری، از مراجع تقلید، در آستانه نوروز و سفرهای نوروزی ضمن توصیه های اخلاقی به زائران حرم رضوی به تبیین آثار زیارت با معرفت و آداب حضور در محضر معصومین(ع) پرداخته است.

به گزارش خبرگزاری مهر، با نزدیک شدن به روزهای پایانی سال، تب مسافرت‌های نوروزی میان هموطنان بالا گرفته و بسیاری از افراد در تدارک برنامه‌ریزی برای سفر هستند. مشهد مقدس از قدیم‌الایام یکی از مقصدهای اصلی ایرانیان برای سفر بوده و مردم مؤمن ایران اسلامی به پابوس امام رضا(ع) می‌روند تا سال جدید را با صفای دل و سرشار از معنویت آغاز کنند. طبق گفته رئیس ستاد خدمات سفر خراسان رضوی، پیش‌بینی شده امسال در بازه زمانی ۲۵ اسفند ۹۴ تا ۱۵ فروردین ۹۵، مشهدالرضا میزبان هفت میلیون زائر و گردشگر باشد. به همین دلیل توجه به مقوله زیارت از اهمیت بالایی برخوردار است. در ادامه، برخی مواظظ اخلاقی حضرت آیت‌الله حسین مظاهری از مراجع عظام تقلید و رئیس حوزه علمیه اصفهان، درباره آداب زیارت حضرت رضا(ع) را مرور می‌کنیم.

روایتی کمرشکن!

توبه سه رکن دارد. رکن اول زبان است، یعنی همین دعا و توسل. رکن دوم شرمندگی است، یعنی دل از کرده‌های زشتش شرمنده شود و دل هم بگوید خدا. رکن سوم هم عمل است، یعنی عمل جدی عمل متقی باشد. یک روایتی کمرشکن از حضرت رضا(ع) است که یک کسی آمد خدمت حضرت و گفت یابن رسول الله! التماس دعا. حضرت فرمودند چه می‌گویی؟ با کارهایت (معصیت‌ها) کمر مرا می‌شکنی! و بعد فرمودند که این‌ها را ما می‌بینیم و بعد فرمودند که مگر قرآن نخواندی: اَعْمَلُوا فُسَیْرَى اللّٰهِ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ [اگر کاری می‌خواهید] بکنید که به زودی خدا و پیامبر او و مؤمنان در کردار شما خواهند نگرست/ (۱۰۵ توبه)

بنابراین توبه واقعی، نباید صرفاً لقلقه زبان باشد. متأسفانه بسیاری تصور می‌کنند که گفتن «اُستغفرالله»، برای آمرزش گناهان کافی است؛ در حالی که همراه با توبه زبانی، دل انسان باید نادم و پشیمان باشد. در واقع کسی که می‌خواهد توبه او پذیرفته شود، باید احساس ندامت قلبی داشته باشد و در مقابل حق تعالی پشیمان، خجالت‌زده و سرافکنده باشد.

شخصی به محضر ثامن‌الائمه حضرت رضا(ع) رسید و از ایشان تقاضای دعا برای خود و خانواده‌اش کرد. آن حضرت فرمودند: مگر همیشه چنین نمی‌کنم؟! بعد فرمودند: به خدا سوگند اعمال شما هر شب و روز به من عرضه می‌شود.

رعایت ادب حضور

قرآن به ما می‌گوید همین‌طور که در محضر مقدّس خدایی، در محضر مقدّس اهل بیت سلام‌الله‌علیهم هستی و ادب حضور باید مراعات شود. این آیه شریفه در قرآن تکرار شده است: اَعْمَلُوا فُسَیْرَى اللّٰهِ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ (۱۰۵ توبه) انسان! هرکاری که می‌خواهی بکن اما مواظب باش که ادب حضور مراعات شود، برای اینکه این کارهای تو را چه در خلوت و چه در جلوت، خدا می‌بیند و پیغمبر می‌بیند و اهل بیت سلام‌الله‌علیهم می‌بینند. ما اگر به حرم حضرت رضا سلام‌الله‌علیه احترام می‌گذاریم و پشت به حرم مطهر نمی‌کنیم و ادب حضور را مراعات می‌کنیم، باید بدانیم که امام رضا(ع) همه جا هست و دور و نزدیک ندارد. در خلوت و در جلوت مواظب باشیم.

رهایی از فشار قبر

یکی دیگر از مسائل قطعی و مسلم عالم قبر، آن است که برخی افراد به سبب اعمال خود فشار قبر دارند. براساس روایات، چند دسته فشار قبر خواهند داشت و از جمله می‌توان به افراد سخن‌چین، زنان یا مردان بداخلاق و تندخو در خانه، افرادی که حرف و عمل بیهوده زیاد دارند و نیز کسانی که به طهارت اهمیّت نمی‌دهند، اشاره کرد. برای رهایی و خلاصی از فشارها و سختی‌های قبر و عوالم پس از آن، راهکارهای مختلفی وجود دارد. راهکار اول: توجّه و بیداری در دنیا، راهکار دوم: توبه و راهکار سوم: توسّل به اهل‌بیت است.

حضرت رضا(ع) فرمودند: هرکه مرا زیارت کند، من در شش موقف به فریاد او خواهم رسید و یکی از آن مواقف، قبر است. یعنی حضرت رضا(ع) در قبر به دیدن زائر خود می‌روند و او را از عذاب و فشار قبر می‌رهانند؛ البته باید توجه داشته باشیم که منظور از زائر در این‌گونه روایات، مرد یا زن مؤمنی است که حقیقتاً به زیارت برود، نه اشخاص گناهکاری که برای تفریح به مشهد یا سایر مشاهد مشرفه می‌روند و در همان مکان مقدّس هم گناه می‌کنند.

در روایاتی که آثار شگفت‌آوری برای زیارت اهل‌بیت ذکر شده است، معمولاً عبارت «عارفاً بحقه» تکرار شده است و این بدان معناست که زیارت با معرفت، آن آثار را دارد. مسلم است که امام حسین یا امام رضا سلام‌الله علیهما در قبر به دیدن آن خانم مؤمن و عفیفی می‌روند که علاوه بر رعایت تقوا، به زیارت می‌رود یا توسّل روزانه به اهل‌بیت دارد. افراد بی‌حجاب یا بدحجاب که به مشهد می‌روند و به اجبار برای ورود به حرم چادر به سر می‌کنند و بلافاصله پس از خروج، بدحجاب می‌شوند، مشمول این روایت نمی‌شوند و لیاقت میزبانی حضرت رضا در قبر را نخواهند یافت؛ بنابراین اگر خانم عفیف یا مرد متدین به زیارت بروند، امام رضا به دیدارشان خواهند رفت.

رویگردانی امام رضا(ع) از زائرش

گاهی شخص از راه حرام پول جمع می‌کند و به مشهد می‌رود. ۱۰ روز در مشهد می‌ماند. سر قبر حضرت رضا(ع) می‌رود؛ گریه‌ها می‌کند؛ ناله‌ها می‌کند؛ اما خبری نمی‌شود. بعد، از امام هشتم شکایت و گله می‌کند که چرا جوابم را ندادی! خب آقا تو با مال کی رفتی؟ از مال مردم که نمی‌شود مشهد رفت و جواب گرفت. حضرت رضا(ع) صورتش را از تو بر می‌گرداند. نگویید چرا دعا مستجاب نمی‌شود؛ بروید ببینید که شکم‌هایتان از حرام پر شده است یا نه؟ آیا غیبت در منزلتان هست یا نه. چقدر تهمت می‌زنید؟ آیا سخن‌چینی بین عروس و مادر شوهر فراوان است یا نه؟ وقتی که گناه در خانه زیاد باشد، دعا مستجاب نمی‌شود. خانم، پیراهن بی‌آستین، با جوراب بدن نما، می‌رود مشهد و به مردم تنه می‌زند تا اینکه دستش را به ضریح برساند. همان وقت حضرت رضا(ع) از او روی برمی‌گرداند. گریه‌ها می‌کند؛ ناله‌ها می‌کند؛ ولی دعایش مستجاب نمی‌شود. ای کاش با این وضع به مشهد نرفته بودی. مگر می‌شود با جوراب پا نما، با لباس‌های بدن نما و تنه‌زدن به نامحرم به حرم امام رضا(ع) بروی و خدا دعایت را مستجاب کند؟ حضرت رضا(ع)، برای دادن حاجت آماده‌اند. یک نظر لطفی از آنها، عالم را از این طرف به آن طرف می‌کند. اما دل امام رضا(ع) را نسوزانید.

ضرورت مراقبت از نگاه در حرم

جوانی می‌گفت: به حرم امام رضا(ع) رفتم و چشمم به یک خانم افتاد و خیره شدم و نگاه شهوت‌انگیز را ادامه دادم. حتی رفتم در حرم مقدس به دنبال آن زن و به صورتش نگاه کردم و یک تبسمی هم به صورتش کردم. ناگهان متوجه شدم که کجا هستم و چه می‌کنم. یادم افتاد در محضر حضرت رضا(ع) هستم و ایشان من را می‌بینند.

می‌گفت: عقب‌عقب بدون اینکه زیارت بخوانم از حرم بیرون رفتم. ناهار خوردم و وجدانم خیلی به من ضربه می‌زد. بالاخره خوابیدم و در خواب دیدم که به حرم رفتم و حضرت رضا(ع) به ضریح مطهر تکیه داده‌اند. جلو رفتم و بدون اینکه سلام کنم یک سیلی به صورت امام رضا(ع) زدم. بعد هم با پای خود به کمر آن حضرت زدم و از حرم بیرون رفتم. از خواب بیدار شدم و دیدم که آن نگاه آلوده در حرم مطهر، سیلی به صورت حضرت رضا(ع) و آن تبسم در صورت نامحرم نیز لگدی به پهلوی ایشان بوده است. از این مطالب نباید به سادگی گذشت، اینها واقعیت است. ما باید شیعه حقیقی و حسابی باشیم و علاوه بر شعار و اعتقاد، با عمل خود رضایت اهل‌بیت(ع) را به دست آوریم.

کمک بی‌منت

انسان وقتی سیره اهل بیت(ع) را مطالعه می‌کند می‌بیند که آن بزرگواران تلاش فراوان داشتند که چشم ارباب رجوع، و مستمندان و گرفتاران به چشم آنان نیفتد که در نتیجه خجالت بکشند، از این رو همیشه سعی می‌کردند که در نیمه‌های شب به سراغ محرومان رفته و نیازهای آنان را برطرف کنند؛ به طوری که محرومان متوجه نمی‌شدند چه کسی است که به یاری آنان می‌شتابد. زمانی یاور و حامی‌شان را می‌شناختند که نعمت از دستشان می‌رفت.

شخصی آمد خدمت حضرت رضا(ع) درخواست کمک مالی کرد، امام(ع) از مجلس بیرون آمد و راهی منزلش شد و هزار درهم برایش فرستاد و خودش به جلسه نیامد! آن شخص محتاج وقتی پول را گرفت و رفت، حضرت آمدند و در جلسه شرکت کردند. سؤال شد: یابن رسول الله! چرا خودتان پول را نیاوردید؟ فرمود: نمی‌خواستم چشم او به چشمم بیفتد و خجالت بکشد.